

Hänvisning
Er begäran om utlåtande 29.10.2025
VN/36135/2023

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
FI-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson
Marcus Söderholm, telefon +358 (0)18 25000 (växel)
marcus.soderholm@regeringen.ax

registratorskontoret.shm@gov.fi

Ärende

Utlåtande om utkast till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 7a § i hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen och 36 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård

Bakgrund

Landskapsregeringen har 29.10.2025 mottagit en begäran om utlåtande av social- och hälsovårdsministeriet angående utkast till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 7a § i hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen och 36 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård.

I propositionen föreslås att hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen och lagen om ordnande av social- och hälsovård ändras. I hälso- och sjukvårdslagen och socialvårdslagen föreslås bestämmelser om principer för vilka tjänster och metoder som ska höra till tjänsteutbudet och vilka som ska uteslutas ur det inom den offentligt finansierade social- och hälsovården. Vid tillämpningen av principerna ska båda branschernas särdrag, målsättningar, begrepp och lagstiftning beaktas. När det gäller hälso- och sjukvården innebär de föreslagna nya principerna ändringar i hur tjänsteutbudet fastställs. I stället för de nuvarande uteslutningskriterierna föreslås det bestämmelser om förutsättningarna för att höra till tjänsteutbudet. Också i fråga om socialvården ska det på motsvarande sätt föreskrivas om förutsättningarna för att höra till tjänsteutbudet. De föreslagna principerna är behovsprincipen, säkerhet, verkningfullhet och kostnadsnyttoeffektivitet. Som genomgående principer föreslås jämlikhet och människovärdets okränkbarhet.

Det föreslås att lagen om ordnande av social- och hälsovård ändras så att det i samarbetsavtalet mellan välfärdsområdena i fortsättningen ska avtalas om samarbetsstrukturer och styrning på samarbetsområdesnivå som gäller ibruktagande, användning och tagande ur bruk av tjänster, åtgärder, metoder och arbetsformer inom

socialvården och ibruktage, användning och tagande ur bruk av metoder inom hälso- och sjukvården.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 12 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland har landskapet behörighet i fråga om hälso- och sjukvård, med de undantag som stadgas i 27 § 24, 29 och 30 punkterna. Till rikets behörighet hör 27 § 24 punkten, 29 punkten, administrativa ingrepp i den personliga friheten, smittsamma sjukdomar hos människor, kastrering och sterilisering, avbrytande av havandeskap, konstbefruktning och rättsmedicinska undersökningar samt 30 punkten behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården, apoteksväsendet, mediciner och produkter av läkemedelstyp, narkotiska ämnen samt framställning av gifter och fastställande av deras användningsändamål.

Av 18 § 13 punkten i självstyrelselagen framgår att landskapet har lagstiftningsbehörighet avseende socialvården.

Landskapsregeringens yttrande

Regeringens proposition rör rättsområden där landskapet har egen lagstiftningsbehörighet. Med anledning av detta avger landskapsregeringen inte något utlåtande om det materiella innehållet.

Minister

Arsim Zekaj

Jurist

Marcus Söderholm

FÖR KÄNNEDOM

Johan Ehn, Ålands representant i Helsingfors, johan.ehn@regeringen.ax
Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi
